

TEMA 1.- As funcións sociais da lingua. Conflito e diglosia. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos.

A función esencial dunha lingua: medio de comunicación entre os membros dunha comunidade.

Pode concretarse noutras máis específicas:

función de identidade: aquela que realiza unha lingua no ámbito interno do individuo.

función de identidade: no ámbito interno do individuo.

función familiar: elemento de relación no seo dunha familia.

función laboral: no mundo do traballo.

función local: a desempeñada entre as persoas do mesmo entorno cotián.

función nacional: entre o individuo e os diferentes estamentos (sociais, políticos, culturais, etc.).

función cultural: a través dela transmítense ou recíbense mensaxes de cultura.

función internacional: utilizada non só polos seus falantes nativos, senón tamén por outros doutras comunidades que a aprenderon secundariamente.

A convivencia lingüística é a situación máis habitual dado que as aproximadamente 5000 linguas coñecidas repártense nuns 200 Estados existentes, mais raramente esta convivencia é pacífica:

* Nuns casos o poder político e económico impón a súa lingua oficial provocando a desaparición da lingua autóctona (o caso do latín no Imperio Romano). É o que coñecemos como **substitución lingüística**.

* Noutros casos as dúas linguas conviven, aínda que con usos distintos: unha convértese en **hexemónica** (tamén chamada lingua A, dominante ou lingua de cultura) e desenvolve as funcións socialmente relevantes (nacional, cultural, internacional) e a outra convértese en lingua **minorizada** (tamén chamada lingua B, dominada) cun uso restrinxido a ámbitos orais, coloquiais, etc. Neste caso falamos de **convivencia diglósica** e prodúcese un **conflito** entre as dúas linguas. No caso da comunidade lingüística galega a convivencia diglósica véñse producindo desde o século XV.

O **conflito lingüístico** non é máis que o reflexo das tensións sociolingüísticas que se producen entre as dúas linguas desde o momento en que a lingua dominada pretende recuperar os ámbitos dos que foi desposuída pola dominante.

As causas da coexistencia de dúas linguas dentro dun mesmo territorio veñen dadas por razóns de carácter histórico:

-Procesos de expansión e de unificación política.

-Presión cultural e económica.

-Movementos migratorios.

A resolución do conflito só pode ser a **substitución lingüística** da Lingua B pola Lingua A, ou a plena **normalización lingüística**, isto é, coa recuperación pola primeira dos ámbitos de uso que lle foron arrebatados pola segunda, para o que é necesaria a lealdade lingüística e o compromiso activo dos falantes así como a implicación no proceso dos poderes públicos e das institucións culturais e económicas.

Un dos moitos obstáculos no camiño da normalización é a vixencia de determinados **estereotipos e prexuízos lingüísticos** que pretenden transmitir a idea de que a lingua minorizada (o galego no noso caso) non é tan válida para o desenvolvemento como a hexemónica: é propia do mundo rural, non serve para falar das ciencias, non serve fóra do territorio, o galego normativo é "inventado", só a falan os de esquerdas...